

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felolós szerkesztő:

Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szerelmi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A mi örömünk és üdvözetünk.

A pünkösdi hősök vérenek biborával ékes örök város, Róma, a kereszténység e metropolisza csak az ímént látta falai között nemzetünk fiainak számban is jelentős, lelkes csapatát az Apostoli szentszékhez való ragaszkodás jeleinek megható nyilvánulásai között. Ismét feltáruktak a nagy eseményeket látott Vatikán bronzkapui. Egyházmegyénk nyert ott szíves fogadtatást bibornok főpásztorunk magas személyében, hogy Ő Szentsége kezeiből érdemeinek koronáját, a bibornoki méltóságnak díszjelvényét, a bibornoki kalapot átvegye.

A fiúi szeretet, ragaszkodás és hódolat érzelmeivel időz lelkünk mindig az apostolok szellemével s lelkületével megáldott vatikáni fényes termekben, de kétszeres örömmel tekintünk föl szent Péter trónjához, mikor lelkünk Istentől rendelt vezére főpásztorunk érdemeinek római szent biborával ekesítve, a Szentsége elismerésének s kitüntetésének legfőbb jelvényét átveszi s ezzel egyházmegyénkre a dicsőség és megtiszteltetés fényét sugározza.

De szívünk is hálásabban dobban e magasatos aktsura, mint valaha, mert az a bibornoki díszkalap nemcsak a legnagyobb egyházi méltóság jelvénye, nemcsak

az érdem elismerő jutalma és kitüntetése, hanem szimbóluma annak az atyai gondoskodásnak is, mellyel Krisztus földi helytartói a keresztény népeknek és kulturának előhaladása, fejlődése és virágzása fölött mindenha örököndnek s hol e szellemi javoknak s erkölcsi értékeknek gyümölcserését látják, nem késnek az elismerés biborával díszíteni fennkölt személyét az apostolotudnak, ki az isteni kegyelem munkasaként e legdrágább lelkijavak nemes hajtásainak nemcsak plántálói, gondoskodásuk harmatával öntözői voltak, de Isten kegyelmével azoknak nagyraemelését is előmozdították.

Bibornok főpásztorunk áldados kormányzása a hitélet és ker. kultúra reneszánszáként az áldozatkész kulturmunkáinak szakadatlan láncolata lévén, az öröm jöleső érzésével gondolunk kitüntetésének immár lezajlott aktusára s bár fizikailag távol, messze a szent falaktól, de lelkünkben ott időzve ajánljuk föl hálnk köszoruját: ama benső érzés és hő kívánnal, hogy Ő Eminenciája Iokaj viselhesse boldogságban kitüntetésének e jelvényét, a mi és egyházmegyénk dicsőségére.

Hálnk úgy az Apostoli Szentszék, mint bibornokunk iránt csak növekedik annak meggondolásával, hogy a nagy világegyház ez amily szép, ép oly ritka kitüntetése tulaj-

donképen most első ízben éri 900 éves egyházmegyénket, bibornok püspökünk személyében. Mert e dicsőséges mult történelmének lapjai emlékeznek ugyan két egyházfedelem bibornoki kitüntetéséről, de e két egyháznagy egyike sem volt tulajdonképen veszprémi püspök, hanem csak időlegesen élvezője a püspöki javadalmaknak. Mint olasz származású külföldiek, nemzetünkkel semmiféle vonatkozásban e javadalmak élvezésén kívül nem állottak s így történelmi tény, hogy kilencszáz éves multunkban első ízben éri egyházmegyénket a szerencse, hogy kegyelmes főpásztorunk a bibor díszével képvisel bennünket a nemzetek fórumán — az örökös forum romanumon!

Ez a ritka esemény magyar nemzeti szempontból is nagy jelentőségű. Kis nemzet vagyunk. Izoláltan állunk, mint parányi sziget a népek oceanjában. Sajnos, állampolitikai helyzetünk miatt sem domborodhatik ki nemzeti önállóságunk s így a világ nemzeti vajmi kevésszer vehetnek s vesznek is tudomást rólunk. Ezt a kevés kivételt is csak az Egyházhhoz tartozandóságunk szerzi meg számunkra. Vannak ugyan külföldi képviseleteink: követségeink, konzulatusaink, azonban ennek cimere mellett nemzeti önállóságunk szimbóluma a magyar helyet nem

S. Agnese.

Báró Hornig Károly bibornok-püspök titulásri egyháza.

A Via Nomentánán, melyet előkelő családok villái szegélyeztek, a császári családdal rokon Clodius család katakombájába temették a kis Agnest, a szépségszűz és hitnek vértanuját. A vértanúság különleges körülményei oly finom fanyollyal szőtték körül a gyengéd szűz alakját, hogy Agnes története legendává, neve fogalomná vált. Agnes rövid néhány évtized alatt a római egyház legünnepeltebb vértanuja lett, kinek kultuszát az alig megkeresztelkedett császári család és a pápák nemes versengéssel, gazdag adományokkal állandósították.

Minden kétségen felül áll, hogy a sir felett már a IV. században bazilika épült és pedig részben földalatti, hogy így az oltár szerves összefüggésbe jusson Agnes megdicsőült reliquiáival. Így a martír sirjának zárótábláját, az Agnes sanctissima-t jelző feliratot az árthatlan bárány áldozati oltárra váltotta fel, melyen át a küzdő Egyház győzedelmes szentjével eleven érintkezésben állott. A hagyomány szerint ezt az első templomot Konstancia, Konstantin császár leánya építette, aki Agnes sirján gyógyulást nyert. Az bizonyos, hogy Damasus pápa korában, tehát a IV. század utolsó tízezéiben erősen kifejldött kultusz volt e helyütt, amit élenként dokumentál Damasus pápa kőbe véselt emlékverse. (Ma a templom lépcsőházában befalazva olvasható a bájós költemény.)

A Liber Pontificalis bizonyítéka szerint Liberius pápa ide vonult vissza, mikor Konstancius számkivetéséből megtért s az egyházzsákadást megszüntette. A templommal kapcsolatosan a hagyomány szerint már a két Konstancia épített egy női kolostort, hova keresztiségük után (mely s. Constanza körtemplomban történt) vissza is vonultak és jó cselekedetek gyakorlatában töltve életüket, a római nemesség fiatal leánykát gyűjtötték maguk köré, hogy Agnes példáján neveikék őket az erős keresztény életre.

A hagyományt gyökerében megerősíti az a tény, hogy sz. Agnes katakombájában az V. századból számtalan matrona sírfelirata között egyet találtak: *Serena abatissa*, Szeréna apátnő jelzéssel. (Az első apátnő az Egyháztörténeben.)

A szent mindinkább növekedő kultusza a szentély nagyobbitását is csakhamar égetően sürgette. 508-ban Symachus pápa át is építette a Konstantin-féle egyházat. Az ő művét részben befejezte, részben kiépítette a VII. században Honorius pápa. Ez az építmény kezezi a mai templom teljes falazatát, vázat. Ugyancsak Honorius pápa készítette az apszisz-mozaikot, mely Agnest ábrázolja a fej felett a diadémával, bizanci császári öltözetben, jobbján Honorius-szal, balján Symachus-szal. A mozaik alatti eredeti felirat nem ok nélkül mondja, hogy „a nap sugarait — vélnéd — összegyűjtve látod”; a mozaik szeliden csillogó aranyhatterével, patinás színeivel, történelmi és művészi értékével becses hátteret ad a konfessziós oltárnak. A pápák kegyeltes liszletének a hely iránt Nagy sz. Gergely pápa is méltó emléket felyezett honlialában, melyeket e helyütt mondott.

A kezdődő középkor viszontagságai sz. Agnes templomát is megviselték. Nem egyszer dúlták fel, rabolták ki barbár hadak, melyek Róma kincseire áhítottak. A későbbi partviszályok is meg-megéptették sz. Agnes finoman szőtt fátyolát, de a szentély eleven tradícióinak erejében mindig újabb és szebb formában emelkedett ki romjaiból.

Nagyobb és mondhatjuk végleges átalakításokon ment át a templom a reneszánsz-korban, mely lehelletével Róma szent helyeit új kontéssbe öltöztette. A XVII. század folyamán Medici Sfondrate és Veralló bibornokok kegyeltes áldozatkésziséggel versenyezve, építették meg a egyszerű márványlejárattal, elkészítették a gazdagon aranyozott kazettás mennyezetet, megszabadították (s ez által a nedvességtől megóvták) a templom oldal-falait a körülvevő földtől.

Sfondrate bibornok 1601-ben, mielőtt az oltár építését megkezdték volna, felborította az oltár alatti sirt s a kőkoporsóban megtalálta és rekognoszálta sz. Agnes és sz. Emerenciána reliquiáit. (A fej hiányzott csupán, az ez is a reliquiák eredetisége mellett bizonyit, amennyiben a Liber Pontificalis szerint III. Honorius (XIII. században) a Sancta Sanctorum kápolnába helyezte el drágamivű ezüst reliquiariumban, ahol az most is található.) Ugyancsak Sfondrate bibornok alapítványt tett, melynek értelmében a sz. Cecilia templom melletti bencés apácáknak tiszta olajat kell szállítaniok a konfessziós égő lámpások táplálására.

V. Pál pápa az oltár fölé porfir oszlopkon nyugvó ciboriumot állítottat s a szentek reliquiáit gazdagon cizellált ezüstszekrénybe helyezte. Azóta is minden évszázadban történtek újabb átalakítások, melyek ez esetben szerencsés jó izéssel a templom eredeti karcsu szépségét nem rontották el. Utolsó restaurálásokat IX. Pius pápa végeztetett a mult század hetvenes éveiben; azon esemény nyomán, mikor udvarának kíséretében a sz. Agnes templomhoz épített Augustinus kanonokok (II. Gyula pápa óta ők gondozták a templomot) házában tartózkodott s az első emeleti terem padlózatával együtt a földszintre zuhant anélkül, hogy bárki is megbeszélte volna udvarából.

találván, csak a Monarkia másik államának önállósága domborodik ki. A tükörnek csak homoru része a mienk. Nem így az egyházi életben. A tény erejével ható igazság, hogy a nagyvilág csak egyházi életünk egy-egy ilyen kimagasló aktsa alkalmával irányítja felénk figyelmét. Kilencszáz esztendő történelmének eseményei hirdetik, hogy a magyar nemzet mindenkor dédelgetett gyermeke volt az Apostoli Szentszéknek! De a hosszú évszázadoknak talán egy kora sem fejezi ki pregnansabban a római pápák szeretetét irántunk, mint ez a kor, melyet a történelem egykor a kegyes Pius koraként fog följegyezni.

Vannak nálunk számban nagyobb, erőben hatalmasabb, vagyonban gazdagabb, kultúrában haladottabb nemzetek, de a római Szentszéknek otthonosabb, szeretetben kintettebb egy sincs. Mint atyai háznál a gyermek, bejáratos ma a magyar a Vatikánnal! X. Pius, a szelidlelkű Szentatya boldog, ha magyar lefki gyermekét szeretete környezi, melyet nagyobb szeretettel nálánál senki jobban ezen a világon nem viszonz. Ennek voltunk tanúi a magyarok minapi fogadtatásánál, bizonyára ennek lesz fényes dokumentuma az az aktus is, mellyel Öszentése bibornok főpásztorunk magas méltóságának jelvényét átadta.

Magasatosan illeszkedik bele ez az aktus piros pünkösdünnepi hangulatába. A bibornok pünkösdünnepi szimbóluma az apostoli nagy és erős léleknek. A tette és áldozatrakész szívnek. Bibornok püspökünk nagy tettek és alkotásokra visszatérítő főpásztori kormányzásával igazolta be e színarany igazságot, melynek hirdetője lesz időtlen-időig a római szent bibornok, melynek tisztán híveinek ezrei örömteljes lelkesedéssel várják és köszöntik Ot hozzánk visszatérőben.

Az Egyház fölött örökös Szentlélek Ur

Ha a templom szépségét röviden akarom jellemezni, egy szellemes francia íróval azt kell mondanom: „Olyan ez a templom, mint a szűz sírjából kihajított márvány szirmú virág.” Vagy még szemléltetőbben kifejezi a dédelgetett szentély nagy multját és fényét sz. Agnes szobra, mely a földtaron áll. A törzs egy alabastrom torzó, valami Veszta szűz szobra lehetett. Ezt egészítetté ki a reneszánsz ezüstben a győzedelmi pálmát tartó sz. Agnes szobrává.

Hogy a fényes templom ilyen gazdag mult, ennyi kiváltságos kegyelet dacára csak 1634-ben emeltetett tituláris templom rangjára, azon méltán csodálkozhatnánk, ha nem ismerők a szigoruan betartott gyakorlatot, melyet a titulusoknál alkalmaztak.

Szabály volt ugyanis, hogy a város határain kívül eső templom (annál kevesebb coemeterialis egyház) titulus nem lehet.

Hogy azonban a kardinális templomokkal mindenkor egyenrangunak ismerték el, látjuk a fényből, hogy az ősrégi Vestnia-titulus bibornokai ezt a kerületükbe tartozó templomot választották temetkezési helyül.

Annál inkább látjuk azután a templom nagy értékeinek felbecsülését abból a tényből, hogy X. Ince pápa a hagyományval szakiuta, e templomot a titullussal díszítette. Első tituláris bibornoka Farnese Jeromos volt, legutóbb Kopp boroszló bibornok-érsek viselte a titulusat. Az ő rendelkezésre végezték az utolsó tudományos kutatásokat 1907-ben, melyek az egyház multjából sok érdekes és értékes részletet derítettek fel.

Most hétfőtől fogva bibornok püspök ur. Ö Eminenciája címere foglalja sz. Agnes templomát évesíteni. Az ünnepek birtokbavetei tartalmas Szer-tartásaival az ő nevéhez fűződik sz. Agnes egyházának titulusa. Egy titulus, mely a keresztény Róma eseményekben, viszontagságban és dicsőségben egyaránt gazdag történetét quintessenciájában magában foglalja.

Dr. Luttor Ferenc.

Isten, ki e szép pünkösdünnepem ilhette s acéolta meg Krisztus apostolainak lelkét, nagy és dicsőségteljes utjában bizonyára örködni fog főpásztorunk fölött is s visszavezéri szerencsésen hű nyája körébe, hogy mindnyájan egy szív és lélekkel mondassuk a hűsége üdvözlést: Isten hozott Bibornok Püspökünk! „Áldott ki az Ur nevében jó.”

N — s.

HIVATALOS RÉSZ.

Zsinati vizsgálat. Orbán József, somlószőlősi káplán f. évi május 27-én a zsinati vizsgálatot sikerrel kiállította.

Pályázat. A zalagyömörői róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetteték. Jövedelme: Törvény szerinti lakás, gazdasági melléképületekkel. Készpénzben 292 kor. 78 fillér. Ingatlanokban 263 kor. 20 fillér és terményekben 240 korona összesen 795 kor. 98 fillér. A többi államsegélyes kiegészítés az 1913. évi törvény szerint a szolgálati évek beszámításával. Kötelessége a tanítói és kantori teendőknél kívül a gyermekeket naponta a templomba vezetni és a veszprémi „Gondviselés” tanítónygdíjintézetnek tagja lenni. Pályázati határidő június hó 15, amely napon az enklés és orgonálással való próba is megtartatik, miért is ezen napra a pályázók okvetlenül megjelenjenek, de utóközlésük nem téríttik meg. A kérvények a zalagyömörői róm. kath. plebánia-hivatalhoz címzendők. Up. Ukk, Zalamegye. *Iskolaszék.*

Az egyházmegyei kath. tanítókérdők igen t. elnökeit kérem, hogy a mult évi őzi s a f. évi tavaszi közgyűlések jegyzőkönyveit sűrűsösen be-terjesztien sziveskedjenek. Junius hó vegem a közp. bizottság állést tart, amelyen nemcsak a körök működéséről óhajtok számot adni, hanem a központ-hoz irányított indítványokat is elő kell terjeszteni. Minderről azonban a jegyzőkönyvek tájékoztatnak. Zircz, 1914. évi május 25. Kartársi tisztelettel: *Végh Győző* tanító, egyesületi vil. elnök.

Bérmálás.

Osztopán.

F. hó 19-én délután 6 órákor érkezett Kránitz Kálmán püspök ur Somogyvárról Osztopánba. A templom előtt Tallián Andor földbirtokos fogadta. Örömet fejezte ki, hogy hosszabb idő után ismét a községben fogadhatja a bérmálásra érkező püspököt. A templomban végzett ájtatosság után püspök ur és kísérete előkelő kastélyában szállott meg.

Másnap szép időben történt az erősség szent-segének kiosztása. A szentmise és prédikáció után az osztopáni és geszti plebániák hivi közül 843 bérmálkozott meg.

A bérmálás után tisztelgések következtek, majd Tallián Andor látta vendégül a megjelent papságot.

Délután Óméltósága Tallián Andor vezetésével Osztopánból Karádra indult. Jazvina pusztánál elterülő regényes erdőben Bernáth Kálmán, a tabi járás főszolgabírája várta püspök urat.

Kéri pusztánál bucsuzásul Tallián Andor arra kérte püspök urat, hogy a diszkapuhoz rendelt cselédjeit áldaná meg, amit ő szívesen meg is tett.

Karád.

Folyó hó 21-én 7 órákor ért Óméltósága Karádra, ahol a község bírója, püspök urnak egykori tanítványa üdvözölte.

Áldozócsúrtörőkön 650-en vették fel a bérmálás szentségét.

A hivatalos küldöttségek járulása után kedves jelenet következett. Régi, még életben levő ismerősei keresték fel Óméltóságát, aki valamikor mint káplán működött a karádi hívek között. Kölcsönös örömmel emlékeztek a régi időkre, amelyben mint fiatal pap és serdülő gyermekek ismerkedtek meg.

Utána Mokkor esperes a helyi intelligencia részvételével ebédet adott püspök ur tisztelőre.

A délutáni órákban püspök ur Andocsra folytatta útját.

Andocs.

21-én érkezett Óméltósága Karádról Andocsra, hogy a Szentlélek megerősítő kegyelmet közölje, Andocs és Nágocs plebánia híveivel. A diszkapunál Trombitás Mihály igali főbíró ur fogadta, aki ezután

kíséretéhez is csatlakozott. Fehérruhás lánykák virágot hintettek áldáshozó utjára. Benső örömmel üdvözölte az egész község népe.

F. hó 22-én reggel 9 órákor Óméltósága csendes szentmisét mondott a vidékeiről összejöttek papság assistenciájával, utána beszédet a hitről. Szentbeszéd után következett a bérmálás, gyönyörű időben és tartott 1,1 óráig. 817 hívő részesült a kegyelemben.

Törökkoppány.

23-án reggel Óméltósága Törökkoppányba ment. Már a kora reggeli órákban szokatlan sűrűsforgás jelezte a nagy ünnepeket. A község határában igazi magyar ruhában öltözött banderisták csatlakoztak a menethez, mely 1/2 9 órákor érkezett a kis faluba. A diszkapunál Nóthig körjegyző fogadta a képviselőtestület élén. 9 órákor már Óméltósága megkezdte a szentmisét, majd a szentbeszéd után a bérmálást, mely délelben ért véget. 700-an felül vett a megbérmáltak száma. Délután fél 5 órákor Óméltósága buscut vett az összejöttektől és Szántódra, majd kompon át Tihanyba ment. Öszinte hálaját és szeretetét viszi magával a nemcsak megbérmáltaknak, de akik apostoli munkájának tanúi voltak, azon őszinte kívánsággal, hogy az Isten még sokáig erőt és kitartást adjon főpapi munkájának teljesítéséhez.

Népszövetségi gyűlés

Kaposvárort.

A kaposvári keresztény szociális egyesület, mely csak nemrég, március 8-án alakult meg, máris szép jeltét adta életrevalóságának, mert a kaposvári Népszövetséggel karöltve kiünneően sikerült népgyűlést rendezett május 24-én. A népgyűlésen az érdeklődők egészen megtöltötték a kaposvári katolikus kör tágas udvarát. Serák József káplán, egyesületi elnök indítványára dr. Zimmer József prepost-plebánost választotta meg a népgyűlés elnökének, jegyzőnek pedig dr. Bodrogi János ügyvédet.

Dr. Zimmer József prepost-plebános a gyűlést teljes szavakkal megnyitván, átadta a szót dr. Bjárnszky Gyulának, a keresztény szociális szövetség alelnökének, aki általános figyelem, gyakor helyesítés és tetszés mellett változta a keresztény szociális mozgalom lényegét, a Katolikus Népszövetség gazdasági programját és az új választójogi törvény fontosabb rendelkezéseit. Felhivta a nagy számban megjelent katolikus intelligenciát, hogy a szociális együttműködésből vegye ki a részét. Az egy óránál tovább tartó beszéd mely nyomokat hagyott a lelkeken. Dr. Zimmer József prepost-plebános megköszönte a központi kiküldött tanulságos és lelkesítő beszédét. Több, mint 100 tag jelentkezett a keresztény csociális egyesületbe való felvételre.

A gyűlés, bár a szociáldemokraták is hallgatták, a legnagyobb rendben folyt le s Rigó József rendőrkapitány vezetése alatt kivonult hat rendőrnek ezáltal semmi dolga sem akadt.

Városok kongresszusa. A magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága mult szerdán Budapestben gyűlést tartott. A bizottsági gyűlésnek egyik igen nagyfontosságú tárgya a városok hitelügye volt. E tárgyban a kormány is befejezte már várva-várt akcióját, mely azonban a városokra nézve csak részben kielégítő. A városokat ugyanis a kötvénykibocsátási jog megadására iránti kérelmükkel — amely pedig olcsó pénzhez juttatná a városokat — ridegen elutasította a pénzügyminiszter, ellenben értesítette őket, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár, a Pesti Magyar Keresk Bank és a Magyar Jelzálogbank a belügy-miniszterrel folytatott tárgyalások eredményeként kötelezettséget vállaltak, hogy egy korlátolt összeg erejéig 50 éves törlesztéses kölcsönöket nyújtsanak a városoknak 89% árfolyam és 5,7% évüi tőke és kamattörlesztési hányad mellett. Ez azonban semmi esetre sem nevezhető valami nagy támogatásnak, mert az a városok a kormány közbenjárása nélkül is el tudták a multban is és el tudják a jövőben is érni. Eppen ezért ezeket a föl-tételeket ma a városok képviselői súlyosaknak találták. Az állandó bizottság egyhangulag úgy határozott, hogy méltányolja a kormányban a városok érdekében kifejtett akcióját, a kieszközölt bankkölcsönt azonban módoszatai miatt igen súlyosaknak találja. Ezzel szemben az a véleménye, hogy ez a kölcsönajánlat nem szolgálhat pénzügyi bázissal a legközelebbi jövő elodázhatatlan földada-

tainak megoldásánál. Az állandó bizottság tehát újból sürgős fölterjesztést intéz a kormányhoz, hogy a városok részére a pénzügyi viszonyok megjavulásáig nyújtsanak átmeneti hitelt s a gazdaságiag fejlettebb városok részére a kötvénykibocsátásukat engedélyezze.

Pünkösdi ünnepén.

Irtá: Szántó László.

És megrendült a föld, és mennydörgötték a villámos felhők a Sinai hegy orma fölött és a nép ezrei félelmükben arca borulva hallgatták a hatalmas szót: Én vagyok a te Urad Istened!... Ne ölj!... Ne loj!... Ne paráználkodjál!... Hamis tanúsígot ne szólj!...

Ez volt az első, az ószövetség pünkösdjé. És lön, mint a zugó szélvésznek hangja a ház körül, hol az apostolok egybegyűlve valának, és tüzes nyelvek alakjában reájuk szállott a Szentlélek, és ők elvevén azt, Péter kiállott az összesereglett nép elé, s hirdeté nekik a feltámadott Jezust, akiben egyedül vagy on üdvösség. És sokan hittek és megkeresztelkedtek.

Ez volt a második, az újszövetség pünkösdjé.

És megrendült a magyar társadalom teste. Vészes felhők kavargásából a gyűlölet villámait cikáznak felettünk, és megjelentek a vörös nyelvek és vakmerő hangon hirdetik, hogy se Istenre, se parancsaira, se Jezusra, se egyházára nincs többé szükség, hogy romboljunk le mindent, amit eddig hittünk és reméltünk, vessünk meg mindent, amit eddig szerettünk, s álljunk az aranyborjú mellé, mely a szabadgondolattól fogantatott a radikális méhében, és ebben lesz az üdvösség.

És, a harmadik, a huszadik század pünkösdjé.

Az első pünkösdtől a félelem, a második a szeretet lelkitől felgyullasztott bátorság jellemzi. A harmadikat?... Egyik se. Hanem valami modern, veszedelmes keverék. A radikális kinyilatkoztatást váró néptömeg nem fél, hanem követel. A vezérkélek nem szeretettől lángol, hanem a gyűlölettel ég. Szavaik nem a szent bátorság szavai, hanem az elbizakodott vakmerősége. Céljuk nem új alapok lerakása, hanem a réginek fölforgatása. Ünnepek, a mai ünnep tehát nem a tüzes nyelvek ünnepe, hanem a vörös nyelvöltögetésé.

Ó nagy Oszkárók és Samuk, ti radikális apostolok, ha szólni mernék hozzátok! De ti sokkal magasabban vagytok, hogysem fölérne hozzátok a mi gyenge szavunk. Kérdő tekintetünket is felvetnék hozzátok, de tudjuk, hogy ti nemcsak Samuk, de Fényesek is vagytok, s hogy rettenetes tudástok *vakít*, már pedig vakulni nem akarunk, azért csak úgy magunk között, egymásra tekintve, kérdezzük: mit akartok hát? Eszmékért küzdök-e, vagy csak muló földi haszonért? Magatoknak apostoloktök-e, vagy az altruizmus heve égeti kebleteket? És, ó Samuk, miért fenekedtek olyan igen nagyon a mi egyházunk ellen? Merthogy ez a legnagyobb szálka szemetekben, azt nyilván elárultátok már, csak azt nem vették talán észre, hogy ez a szálka tulajdonképen szikla, még pedig Péter sziklaja, azé a Péteré, aki sem lényességben, sem tudományban nem veteledhetik ugyan veletek, de mégis, egészen végérvényesen, utólagos tiltakozástok ellenére is kijelentette az első keresztény pünkösdi napján, hogy: csak Krisztusban vagy on üdvösség.

De örök tragédiája az emberiségnek az, hogy a legszentebb igazságnak is vannak ellenségei, a legvadabb tévedésnek is vannak követői. Ezen az alapon bizton számíthatok követőkre ti is. És kik lesznek azok?

Az elégedetlenek milliói, felelnek ti, ha egyáltalán szóra méltatnátok bennünket. Ezek pedig sokan, nagyon sokan vannak. Igazatok van. De most már az elégedetlenek millióit kérdezzük, hogy mi az oka az általános elégegetlenségnek? Azok az Isten-terakta alapok-e, melyek a Sinai hegyen hängzettek el először, a tüzes nyelvek hirdették tökéletessé másodszor, s amelyek ellen oly ádáz harcot indítottak a mai napon?

Hiába zajongtok követelőző elégedetlenek, mert nincs igazatok. Küzdelmetek az egyház ellen nem jogosult, mert meg sem próbáltátok, hogy az evangélium tanítása beválk-e az életben? Nektek nem kell az Isten, előttek nem szent az Ő neve, s talán csak kéromiásaitokban emlegetitek azt; nem szentelték meg az Ő napjait; nem tisztelték az őcsöket, a testi, lelki szülőket; hirdetik a rablást a szekularizációban; a paráznságot a szabadszerelőben; öltök is, a lelkeket szóval, a testet pokolgéppel; hazudtok is a sok beválthatatlan igéreteken, a szélnek érszertel rágalmakban; az egyházak minden törvényét gonyoljátok, lábbal tapossátok — hogyne volnátok hát elégegetlenek?

Kapjátok már egyszer észbe! Nem új alapokra van szükség, hanem visszatérésre a régihez. De nem csakánnyal kezünkben, hogy azokat fölfogassuk, hanem becsületes, munkás kezekkel, hogy azokon építsük tovább a tökéletesedés templomát. Nem új apostolokra van szükségünk, akik tudományból éni akarnak, hanem a régiekre, akik az igazságot meg is tudták habni. Nem az egyház által hirdetett evangéliumban van a hiba, hanem abban, hogy az emberek elhagyták azt, s arra visszatérni nincs elégeendő lelke erejük. Ne hallgassatok tehát a vörös nyelvek jelszavaira, melyek csaláknak bizonyultak már sok helyen, hanem kérjétek a tüzes nyelvek kegyelmét, mely megvilágosítja az elmét, jóra buzdítja az akaratot, megnyugtatja a küzdelmes szíveket, boldogítja a lelkeket.

Erre van szükségünk mindnyájunknak, ezt kérjük a mai szép ünnepen, egy szívvel-lelkel sehajtván: Jöj el Szentlélek Isten!

Hírek a városházáról. A tanács május 27-én ülést tartott. Napirend előtt dr. Horváth Béla h. polgármester előterjesztette, hogy bibornok megvespüztökünk e hét folyamán személyesen vette át X. Pius pápa Öszentsége kezéből a bibornoki kalapot. A tanács erre megbízta a polgármestert, hogy ez örvendetes s ünnepi alkalomból Ő Eminenciájára előtt Veszprém város közönségének öröme s hálás szeretetét alkalmas időben és módon fölmásolja.

Ugyanezen a tanácsülésen előnkül h. polgármester bejelentette, hogy Koller Sándor alispán a napokban föltötte be alispánágának tizedik évét. A tanács javaslatot terjeszt a képviselőtestületi közgyűlés elé, hogy ez érdemes évforduló alkalmából alispánunkat a város közönsége nevében üdvözlölje.

A városi villamos ellenőrző bizottság f. hó 27-én gyűlést tartott. Ezen a gyűlésen a város fontos érdekeiről volt szó s a bizottság teljes jóakarattal s tudással iparkodott ezeket meg is védeni. A bizottság a villamos-cég memorandumát tárgyalta, melyet egy ízben szóbelileg adott elő a cég megbízottja a villamos ellenőrző bizottságban, de ennek tagjai azt kívánták, hogy a cég ezt a memorandumot írásban adja be. Beható tárgyalás után a bizottság az alábbi javaslatot terjeszt a közgyűlés elé: A bizottság azt javasolja, hogy a város a villamoslepe fejlesztésé, új beru-

házását az építési töké terhére ne csinálja meg, hanem próbálja a villanytelepet a cégtől megvásárolni. A cég a telemegváltásra is tett ajánlatot említett memorandumában, de kiserő, indokoló számadatai tévedésen alapulnak. A bizottság tehát arra szólítja fel a céget, hogy a telemegváltásra helyesebb, megvilágított számadatokkal kísért új javaslatot adjon be, egyúttal pedig figyelmezteti arra a szerződésben megszabott köteletségére, hogy minden körülmények között köteles aramat szolgáltatni s hogy ezt a köteleiséget pontosan teljesítse.

A gyermek százada.*

Mottó: „Sokasíra meg az űr, a fe Istened a népet s adjon még száz annyit mint amennyi most van.“ (Sámuel II. k. 24 c. 3 l.)

Két festmény veszk például annak megvilágítására, hogy a gyermek külföldös érdeklődést, gondozást és általában fokozottabb figyelmet érdemel, mint a felnőt.

Az hiszem, olvasóim legnagyobb része ismeri is mind a két festményt, ha másként nem, reprodukcióból.

Az egyik festmény egy attakiró huszársvadron; rohanak a lovasok s utójukban egy kis gyermek játszik a porban. Kikerülmi lehetetlen; a vágató huszár csapat nem mozdulhat oklat oly könnyedén, mint az ember, vagy az egyes lovas. Az eligazolás, az alakatlan tömeggye tífus tehát — úgy látszik — el nem maradhat. Amde az utolsó pillanatban a csapat élén nyargaló tiszt előre ugrol, vágató lováról lehajol és fél kézzel felkapja a nyergébe a gondatlanul játszó, a halál közelségét nem is sejtő, mosolygó kis gyermeket. A képen ép az a pillanat van megörökítve, midőn a hős huszár lehajolva elkapta a kis ártatlant s mögötte alig egy-két löhosszal látszik a tördet dübörgető, száguldó huszárság.

Ez nemeslelkűség, ez charitás, ez igazán huszár bravur. A szemléltében a borzadálytól a lekes fellelegzésig, a csodálkozástól az elismerés kézzorítását kiváltó háláig minden jón alapuló érzelmek kivált.

A másik festmény egy nagyvárosi, világvárosi — ha jól emlékeztem, — londoni utca, sőt főforgalmu körút, vagy sugárút, amelyen a különböző járművek légzőjea nyulzóg. A gyalogjáró szélén látszik egy kisgyermek, a kin meg látszik, hogy át akar menni a tulós sora. Hogyan? Itt? E végeérhetetlen chaosban lenne egy pillanat, amikor megszűnik az örült hajtsza, az eszénelkűlinek látszó gomolygás? Igen, van ilyen pillanat és ez van megfestve, mert a londoni rendőr felemeli magasra rövid kis botját (annak nem kell kard) és megáll minden jármű e varázslatos mozdulatra, hogy a kis gyermek veszélytelenül átmelessen.

Ez nem bravur, ez intézmény; ez nemes közigazgatási alkotás.

Gyermekvédelem réges-régóta van; amióta csak van hatalma a krisztusi tanításnak, hogy „eresszétek hozzám a kisdedekek“, azóta kegyes emberek mindig akadtak, akik az árva gyermekeket úgy-ahogy védelemben, pártfogásba vették. Ez azonban csak, hogy úgy mondjam, ötletszerűséggel, mintegy a jétekonyás huszárbravúrával történt.

Az intézményes, állami gyermekvédelem, — bár charitást is foglal magában — végeredményében a létreansztikusabb gondolkodásmód szülötte. A megalkotás, illetve kialakulás első tényezője az, hogy a büntetőjogi tudomány legújabb művelői rájöttek arra, hogy a legrefináltabb, a legszámitóbb és kegyetlen bünsök azok közül kerülnek ki, akik már kora ifjúságuktól járják a büntetés iskoláját. A másik tényező volt a gazdasági érdek, amelyet az amerikaiak gyermekvédelme mintegy a mérleggel kezében előnyösek, nyereségesnek mutatott fel. A mérleg egyik serpenyőjében van a gyermekvédelemre fordított pénz és egyéb áldozat, a másik serpenyőben van a mérhetlen sok megmentett munkáskék. Amint Baernteither mondá, az állam nem mondhat le arról a gazdasági erőről, amely a gyermekvédelem intézményének hiányában elpusztulna. Mi, akiket most már három oldalról, mintegy összeszoruló vasmarok, fenyeget a szélvész mindent felfalni akaró, vicsorgó fogu éhsége, hozzá tehetjük azt is, hogy szükségünk van és nem nélkülözhetjük azt a sok kemény öklöt sem, amelyet a megmentett kis nebulók pici kezéből fejleszteni akarunk.

* Az adattok Ruffy Pál miniszteri tanácsos művéből véttetek.

Az állami gyermekvédelem tehát — amellet, hogy krisztusi cselekedet — a legnőgebb önzés is. Az állam ugyanis amikor milliósokat áldoz a gyermekvédelemért, ugy tesz, mint a magvető, aki elszorja megművelt földjébe az egy szálat magot, hogy egy szekérre való arasson róla. Ha jól művelte a földet, meg is kapja a termést. Az állam a befektetett milliókért vért és pénzt adozó állampolgárokat kap cserébe.

1910-ben hazánkban 1000 lélekre esett 12 születés és 19 halálozás. Ha nem vigyázunk, nem kell az ellenséget küllamban félnünk, mert itt van az mi bennünk.

Ez ellen az ellenség ellen, amit a 12 és 19-es számjegyek mutatnak, az állam küzdve-küzd: 1.) Oltalmazza a családot, védi a gyermek törvényességét, ha a házasság tartama alatt született; bünteti a kefést, s leánykereskedést, az erőszakos abortust, a gyermekgyilkosságot, a házasság törést.

2.) Ingyenes szülőházakat állít. (1848:XXI.) Szülésznöket képez és kényszeríti a közsegeket ezek tartására.

3.) Felügyeli a magánajkaságra adott gyermekeket a dajkákkal együtt. (1876: XIV.) Ingyenessé teszi az elemi oktatást. (1908: XLVI.) Teltjesíti a himlő oltást, csecsemő kórházat, szanatóriumot, diszpanzerket állít.

4.) Az árvek és a házasságon kívül születettek számára szervezi a gyámhatóságot. (Nem sokára intézményé válik a hivatásos gyámság is.)

5.) A hatóságilag elhagyottnak nyilvánítt gyermekek számára állami gyermekmenhelyeket állít s ezekben azokat eljuttatja, neveli, gyógyítja.

6.) A zülött, zülés veszélyének kitétt gyermekek és fiatalok, ugy szintén a bönözö fiatalok és gyermekek részére külön bíróságot alakít es kiképez bírákat, akik ezen szerencsétlen ifjakat atyailag gondviselik.

Ezen 1-6 pont alatt felsorolt intézmények közül jelen alkalommal az 5 pont alatti gyermekvédelemről akarunk szólni. Az 1-4. alattit közönségünk ugyis ismeri. A 6. alattit pedig egy más alkalommal beszéljük el.

Az állami gyermekmenhelyekről szóló 1901. évi VIII. t.-c. és a közsegélyre szoruló 7 éven felüli gyermekek gondozásáról szóló 1901. évi XXI. t.-c. a következő alapelveket foglalja magában:

1.) A hatóságilag (árvaszék) elhagyottnak (anyagilag vagy erkölcsileg elhagyott) nyilvánítt gyermekek védelmére állami gyermekmenhelyeket létesít.

2.) Megállapítja, hogy az elhagyott gyermeknek joga van az állami ellátáshoz.

3.) Gondoskodik a menhelyek építési, fentartási költségeiről és a gondozási díjak fedezténél költségeiről.

4.) Kimondja, hogy a menhelyi kötelekbe tartozó gyermekek családi nevelésben részesítendők.

5.) Igényli a társadalomtól, hogy az ő érdekében is végzett ezen szociális erőfeszítésben segítse.

Hogy mi az elhagyottság? Elhagyott az a gyermek, akinek akár testi, akár erkölcsi élete veszélyben van és aki 15 évet még nem töltötte be.

A 15 éven felüli gyermek is lehet elhagyott, de a törvény csak a 15 évet vette fel alapul. Vannak, akik sürgetik, hogy a korhatár a 18-dik évig kiterjesztessék.

Elhagyottá a gyermeket a gyámhatóság nyilváníttja. Ezen határozat alapján veszik aztán fel a gyermekmenhelybe, de a menhelyi igazgató jogosítva van e határozat bevarása nélkül is ideiglenesen felvenni a gyermeket, ha ezt sürgős szükség indokolja.

Az állami gyermekmenhely felveszi a gyermeket és annak minden közigazgatási dolgait elintézi; magánál tartja addig, amíg alkalmas családroz ki nem helyezheti és vigyáz a gyermek egészségére. A gyermekmenhely közigazgatási hivatal, gyermekszálloda és főkeletes gyermekkorház. Ezért igazgatója és ennek helyettese is mindig valamely kiváló gyermekorvos.

Gyermekekmenhely van a következő városokban: Arad, Budapest, Debrecen, Gyula, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárad, Pécs, Rimaszombat, Szabadka, Szeged, Szombathely, Temesvár és Veszprém. 17 darab. Az 1912. évi dec. 31-én a 17 gyermekekmenhelyi kötelekbe 53928 gyermek tartozott. Ennyi existenciát akar az állam megmenteni és kevés hiány meg is menti. A budapestihez 8796, a szombathelyihez 4241 és a veszprémihez 4155 gyermek tartozott, tehát a mi gyermekmenhelyünk az országban a harmadik volt.

1903-ban létesítették a gyermekekmenhelyek

(a mienk 1904-ben.) Az első évben 16607, tíz év múlva pedig 53928 volt az állami gyermek, 10 év alatt majdnem háromszorosra emelkedett a létszám.

Ezen 10 év alatt összesen 142921 gyermek életét mentette meg az állam.

Ruffy Pál miniszteri tanácsos megállapította, hogy mennél szigorubb a felvétel, annál inkább emelkedik a házasságban született gyermekek százeleka szemben a házasságon kívül született gyermekek százelekával.

Az ok talán ott keresendő, hogy eleinte a gyermeket, ha felvettek a kötelekbe, nem helyezték el a családjában s így a szülők inkább elitolták, hogy ha nyomorban voltak is, ne hogy gyermekeiktől megfosztassanak. Később enyhült ez a szigor és ma bizonyos feltételek mellett meghagyják az anyának a gyermekeket. Okosan, mert nincs és nem is lesz olyan találmány, amely az anya szeretetét pótolni tudná.

Hét éves koráig a gyermek családközbé adatait ki tartásdíj mellett. Csak jóra való, becsületes családokhoz lehetőleg földműves (67-11%) családhoz és feltétlenül magyar családhoz. Hej milyen verset írta erről Petőfi! Hét éves korán túl a közsegek minden lehető megtesznek, hogy a gyermeket kivegyék az állami gondozásból, mert ezental a tartás költségei a közseget terhelik. A 15 év betöltésével a gyermeket elbocsátják. Kiróptik, mint a fecske a fiát. Az a kérdés, hogy nem korán-e? A madár csak akkor röpti, amikor a fióká szarványa elég erős; az állam meg nem tudja egész bizonyosan, hogy nem korán-e a röptés. Van szó róla — éppen Ruffy agítal ez érdekében — hogy az a 18 életév betöltéséig kitolassék.

A családközbé kihelyezett gyermekek kötelek szeritén látogatniok kell: a telep felügyelőnöknek, a telep orvosnak, az igazgató orvosnak. Egészségre, tisztaságra, és erkölcsre szigoruan ügyelnek. Sőt ez magát a népet is ily irányban neveli, mert ahol állami gyermek van, ott rendes az élet s ez elragad a szomszédokra, rokonokra, ismerősökre is.

Az országos alap gyermektartási költség címén 1903-ban 3,344 378 k. 62 fillert, tíz év múlva 8,035.504 k. 68 fillert fizettet ki.

Ruffy Pál azt mondja, — és ez igaz, — hogy „ő jobb és hasznosabb befektetést nem tud elképzelni, mint azt, amelyet az állam az elhagyott gyermek megmentésére fordít, mert ez valóban a nemzeti erőnek tökéletesítése. Az az egy pár millió, melyet az állam az elhagyott gyermek érdekében a nevelőszülőnek fizet, a nevelőszülő közigazgatási élete szempontjából is határozott nemzeti vagyon-szaporodást jelent.” Tökéletes igazság, mert a lakás, fűtés, világítás nem kerül többé; az elemek földművesnek saját természetnyen. Észe se lehet venni, hogy egy gyermek is eszik velük. Viszont pénzt kap a gyermekért, ami jó az adora es a gyermek jatszva is dolgozik, hasznosítja magát. Előbb libat, majd malacot s később tehenet őriz. Vásárban vigyáz a kocsi-ra, csakhogy a lovak közelében lehessen. Etetni-itatni segít. Kész öröm és csupa haszon egy ilyen gyerek.

De, hogy visszatérjünk a magvető — hasonlólag — szüksege van az államnak a társadalom segítségére, hogy a talaj, melybe a mag kerül, termőképes legyen.

Városunkban a társadalom már megmozdult. Patronage egyesületbe tömörült, melynek célja leginkább a gyermekvédelem. Elnöke mitgs Kranitz Kálmán felszentelt püspök ur. Mindazok kik érdeklődnek a patronage, a gyermekmentő intézmény mibenléte iránt, forduljanak tájékoztatásért a Veszprémi Patronage Egyesülethoz, amelynek előkezeny titkára, dr. Tenglinger kir. alügyész ur kellő es alapos felvilágosítással szolgál. Még jobb, ha az érdeklődő a Patronage Egyesületk Országos Szövetségéhez fordul felvilágosításért. Honnan a legnagyobb készséggel és rövid idő alatt küldenek neki felvilágosító könyveket és füzeteket, mert minden ember a kit így meghódítunk a szent ügynek, kész nyereség.

Ma nem sáfeségek gyanánt magas sziklákra rakott várakban van az állam védelmi ereje, hanem a gyermekben, amely ha megnő békében termelő, a nemzeti vagyont szaporító alany, háboruban pedig az ellenség ostora, a haza védőbástyája.

Ha írrok abból a mérhetetlen szellemi erőből, amelyet meg vagy meg nem történt szerelmi történetek és házasságterések megírására fordítanak, csak egy kis százeleket fordítanak a gyermek védelmi ügy szolgálatába, a szépírás varázslatos erejénél fogva hihetetlenül nagy munkát végeztének. Megtermékenyítenek a lelkeket, mint a

májusi eső a földet, amelyről azt mondja az anekdota, hogy kincseket ér. (Ugyanis a debreczeni polgár, akinek azt a rébuszt kellett megfejtenie, hogy mit érhet Bécsnek gazdag világiállításá, azt felelte, hogy: Talán megér annyit, mint nálunk egy májusi eső.)

Adjon Isten nekünk minél több, napsugárral váltakozó májusi esőt!

S.

„Titok.”

Előadták pénteken a veszprémi Nemzeti Színházban. Bernsteinné ez a nevezetes szindarabja magában foglalja híressé, vagy mőndjük hirherdte vált írójának összes jó tulajdonságait.

Jó tulajdonságai: fölényes szinpadai ismerete s dialógusaink csodálatos szellemessége és frissessége. Főalakja Gabrielle, született gonosztevő, aki azonban nem testet gyilkol, nem anyagi kincseket rabol, de sziveket öl, boldogságot rabol, féltékeny, irigy. A mások boldogsága, ha nem az ő szeretetének vagy barátságának köszönhető, a szívet tépi. Izzón sóvárog a rossz után. Amellet nem is hisz megjavulásában, folyton kirozóak azok a kérdések, hogy megváltozhatik-e az ember, megváltozhatik-e a lelke. Maga sem hisz ennek lehetőségében, nem hiszi, hogy aki alapjában gonosz, az nemes tettekkel gondolkozással is megváltozhat.

A darab utolsó felvonása az ő látszólagos megbánásának van szentelve, de mindenki érzi, hogy tovább fog banditáskodni, tovább fogja a barátjainak boldogságát összetörni, ha alkalma lesz rá. A főalak az életből van kikapva, az életből, mely sajnos, tele van ilyen bestakkkal, akik pusztítják életnel és vagyonnal nagyobb értékeinket, boldogságunkat, becsületünket, nyugalmunkat. A Gabrielle szíve — mint minden gonosztevő, amellet nincs minden jó híjjával. Más is van a természetben, mint ocsmányság. Vegtelen sóvárgás a jó után, de tehetetlen és mindig legyőzött sóvárgás, mely azonban mindig eleven és sajjó. Amint mondja: az ember rossz, de szenvedni miatta. Ez az, ami megtevéstő azokban is, akik nem az állam büntető törvénykönyvében leirt tényálladékokat, hanem az élet nagy büntető kódexében foglalt nagy bűnöket követik el. A darabban is ez a megtevéstő — Gabrielle durva intrikái: mellyel Henriettek boldogságát akarja tönkre tenni, a darabon kívül történeket. Amit a darabban elkövet, az nem elég átállszó, inkább a már elkövetett gonoszágoknak folyamánya éppen annak illusziálására, hogy az eljatta gonosztevők a bárny bőrében jelennek meg. Mindenki jónak gondolja őket.

Ép ezért kevés a darabban a cselekvés, sok a kimagyarázás. A hallgatók tulnyomó része nem érti Gabrielle felémet Henriette azon fenyegetése miatt, hogy ferje előtt lefogja őt léplezni. Akik a darabot nem ismerik, azt gondolják, hogy neki is olyan titka van, mint Henrietteknek. Meglepődnek, hogy az ő titka egészen más. Az ő titka szívének ocsmánysága, lelkének nemtelensége. Ezzel van illusziálva az élet azon jelensége, hogy ezek a bestiak mindaddig, míg leleplezve nincsenek, a jó, a nemes ember köntösében szerepelnek a társadalom szinpadán. További, a gonosztevők jellemző tulajdonsága Gabriellenek nagy szuggesztív ereje. Ő a legerősebb egész környezetében, bármennyi és bármilyen gonosz dolgokat követ el, férjénél megbocsátásra talál. Épen ugy, mint megbocsátásra találának az életben a hasonszerű gonosztevők mindazon a téren, ahol nem közvetlen anyagi vagy testi károk értékeléséről van szó, hanem ahol a vesztesség egy élet, egy sziv földult boldogsága.

A darabból ennélfogva nyugtalanul megyünk el, fanyar iz marad a szájunkban, mely bántja esztünket; lényünk vágyt a harmonikus megoldás iránt és elutasítja az a művészi törekvést, mely az életnek egy darabját akarja csak adni, melyebb összefüggések keresése nélkül. Ezen nem segít, hogy kétségtejen, hogy az élet titok, s a legnagyobb titok a magunk lelke, távoli és határtalan sejtelmivel és a mások kiismerhetetlen lelke. A művésztől kívánjuk, hogy iparkodjék a titkot megfejtteni s nem csupán a kiengyelíthetlenséget, hanem a harmóniát is mutatni, mely vitán felül megvan a mélyebbenlátók előtt.

Halassy Máriska Gabrielle szerepét velemenyem szerint tökéletesen adta. Bravurosan vegyítette össze Gabrielle kétős lényét, a gonoszat és a jót s a jó külsőn való a katasztrófa előtt atcsillantatta az ő valódi lényét, feneketlen ocsmányságát. Beszéde, kiejtése hibátlan, intelligenciája teljesen uralkodott szerepe es alakítása felett, melyet öntudatos bizossággal emelt igen magas

művészi fokra, midőn utolsó jelenetében illusztrálta Gabrielle megbánása őszinteségének bizonytalanságát. — A művésznőt a publikum melegen ünnepelte tpsal és virággal, melyet teljesen kiérdemelt. Az előadás egyéb részeiben is elég jó volt s azal a tudattal távoztunk a színházból, hogy a vidéki színészet nivója művészi értékben kellemes meglepetésünkre határozottan emelkedett.

Dr. Illés Dezső.

H I R E K.

Ó Eminenciája bibornoki kalapja.

Csüttörtökön folyt le nagy ünnepességgel a nyilvános konzisztórium, amelyen Ózsentsége kezéből átvette a bibornoki diszkalapot *Hornig* Károly báró bibornok-püspök ur Ó Eminenciája. A színes szertartás századok által megszentelt szokás szerint folyt le.

A pápa Ózsentsége az előirt program szerint fogadta a bibornokok hódolatát, majd *Esto cardinalis* szavak után kétszer megölelte Ó Eminenciáját.

Ezután néhány szó kíséretében fejére illesztette egy pillanatra a diszkalapot, melyet kísérete vett át.

Begin most kinevezett bibornoknak, a kvebeki érseknek beszédére a pápa rövid beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy az új bibornokok bátor támogatásának köszönhető, hogy az egyház megküzdhetett azokkal a támadásokkal, amelyekben nemcsak nyílt ellenségei, hanem saját fiaj is részesítették. Az egyház világos szavát nem hallják meg mindenütt és nem magyarázzák helyesen. Figyelmeztette a pápa a bibornokokat, hogy papjaikat ne látogassák olyan emberek, akiknek istenfélméle kétseges, tartsák továbbá távol papjaikat azoktól az újságoktól, amelyek keresztül-kasul romlottak.

Majd visszatért Szentatya a lakóosztályába, ahol Ó Eminenciáját külön kihallgatáson fogadta. Utána *Merry del Val* bíboros-államtitkárnál tett látogatást, majd a nagy tömeg sorfala közt elhagyta a Vatikánt.

Visita di calore.

Bibornok Megyéspüspök ur Ó Eminenciája a hó 26-án fogadta a Palazzo Venezia-ban, az osztrák és magyar nagykövetség nagy szalonjában a bibornoki kalap átvételkor szokásos u. n. *di calore* látogatásokat. A palotában Ó Eminenciáját, aki *Menghini* pápai szertartásmester, dr. *Simon* György oldalkanonok, dr. *Luttor* Ferenc és a szolgálatra kirendelt gentiluomo Cav. *Manzi* kíséretében érkezett, herceg *Schönburg-Hartenstein* nagykövet fogadta a nagykövetség tisztviselőinek: gróf *Pálffy*, Mgr. *Csiszárík* és gróf *Thurn* társaságában.

A tisztelgésen résztvettek a Vatikánál akkreditált nagykövek és meghatalmazott miniszterek, a római arisztokrácia, a pápai udvar méltóságai, élükön *Merry del Val* államtitkárral, a római intézetek előjárósága, a szerzetes rendek generálisai és prókuratorai és a Rómában élő magyar egyháziak. Az új bibornokok gentiluomói utján fejezték ki szerencsekívánataikat. Ó Eminenciája a tisztelgők mindegyikéhez intézett közvetlen, egyéni szókat, úgy, hogy az ilyen fogadgatások hivatalos ridegségét kellemes, derűs öröm hangulata száműzte a komor külsejű, nagy palota fényes termeiből. A bibornok-kollégium tagjai szokásos első látogatásaikat május 25-én és 26-án a délutáni órákban tették meg Ó Eminenciájánál.

Bibornok-megyéspüspök ur Ó Eminenciájának titularis temploma.

A pápa Ózsentsége a most lefolyt konzisztórium alkalmával Ó Eminenciájának titularis templomként a *Nomentana* uton levő *Szent Agnes* templomát, Róma egyik legrégibb egyházát jelölte ki. A templomot Ó Eminenciája pünkösdi hétfőjén veszi ünnepélyesen birtokába.

Pünkösdi. Virágompában diszító tavaszi szépség hordozza ölében kedves, szép ünnepünket: piros pünkösödöt. Mosolygó napsugár fényessége köszönti, rózsaligetek virágillata kíséri az e napon szétáradó, megerősítő égi kegyelmet, hogy a lelkeket megihlessa, megjavítsa s a szíveket égő szeretetben egyesítve minden hívő embert a szelbi élet boldog meglegetedéshez eljuttasson. A székesegyházban ezen a szép ünnepnapon a 9 órai szent misét dr. *Rada* István prelátus, prépost-kanonok celebrálja asszistenciával, utána a szentbeszédet pedig dr. *Fájer* István teológiai tanár mondja. Délután fél 3 órakor *Németh* Károly IV. éves papnövendék prédikál.

A veszprémi oltáregylet f. hó 30-án délután tartotta az oltáregylet kiállításának megnyitó ünnepélyét a választmányi hölgyek és mas vendégek jelenlétében. A kiállítás vasárnap és hétfőn marad nyitva, mely idő alatt minden érdeklődőt szívesen látnak s kalauzolnak. A kiállítás az angol kisasszonyok intézetének nagytermében van. A kiállítás az egyesület évi rendes közgyűlésé zárja be hétfőn délután 5 órakor. Az egyesületi tagokat ezuttal is kerjük a közgyűlésen minél többen megjeleni sziveskedjenek. A kiállításról részletesen a jövő számunkban hozunk referátát.

Adomány. Bibornok-püspök urunk Ó Eminenciája ötszáz koronát volt kegyes adománnyozni a vinári templom helyreállítási költségeire, mely nemes adományért ezuton is hálás köszönetet mond a vinári róm. kath. hitközség nevében *Szentgyörgyi* Ignác plébános.

Meghívó. A Veszprémi Keresztény Munkásegylet Földmives Szakosztálya 1914. június hó 1-én tartja házszentesléi ünnepélyét, melynek programja a következő:

1. Dél előtt $1\frac{1}{2}$ 9 órakor a szakosztály helyiségéből (Szent István-utca 50. sz.) indulás zászló alatt a Szent-László kápolnába.
 2. Dél előtt 9 órakor ünnepélyes szentmise, melyet Kuzli Dezső apátkanonok, a munkásegylet elnök vezényel. Utána szentbeszéd, tartja dr. *Fájer* István papnö. aigazgató, a szakosztály vezetője.
 3. Felvonulás a szakosztály helyiségébe.
 4. Házszenteslés. Végzi Kuzli Dezső apátkanonok.
 5. Beszédközgyűlés. Elnöki megnyitó. Tartja: Kuzli Dezső apátkanonok. Utána beszédet mond Kajdacsy Endre gazdasági egyleti titkár.
 6. Délután 3 órakor tekepálya megnyitás.
 7. Este 8 órakor zártkörű táncmulatság.
- Az ünnepélyre ezuttal is meghívja az érdeklődőket a szakosztály elnöksége.

Adományok. Ó Eminenciája Bibornok Püspök Ur, a Dabronyban épülő szép új templom felszerelési költségeire 2000 korona segélyt kegyeskedett adományozni.

Ugyanezen szt. célra a Nagyságos és Főtisztelendő Székeskáptalan 1000 korona segélyt utalványozott.

Isten dicsőségére nyújtott eme nagyteikü adományok hívei nevében is a leghálásabb köszönetet mond *Róz* Ferenc esp. plébános.

A vármegyéről. A vármegyei élet a következő hónap elején meglehetősen mozgalmassnak ígérkezik. Tanúság rá a következő program:

Június 3-án a honvédelmi miniszter leirata értelmében a vármegye alispánja Várpalotán elemi lóter létesítése tárgyában vegyes bizottsági ülést tart.

Június 4-én délelőtt 10 órakor az alispán elnökelete alatt a közegyeszségügyi választmányi ülésezik, 11 órakor pedig ugyancsak az alispán elnökelete alatt létszi nyugdíj választmányi ülés lesz.

Június 6-án d. e. 10 órakor a főispán elnök-

lete alatt az állandó választmány a június 8-iki közgyűlés még le nem tárgyalt ügyeit készíti elő.

Június 7-én délelőtt a főispán elnökelete alatt számonkérő szék lesz, melyen beszámólnak az összes hivatalok tevékenységéről.

Június 8-án délelőtt rendes közgyűlés, d. u. 3 órakor a közgazgatási bizottság ülése.

Június 12-én Várpalotán a vasutállomás ki-bővitése ügyében helyszíni tárgyalás lesz.

Vizsgák a főgimnáziumban. A kegyesrendiek vezetése alatt álló kath. főgimnáziumban az évvégi osztályvizsgák június 13—21-ig, a pótló, kiegészítő és magánvizsgák június 22-én és 23-án, a szóbeli érettségi vizsgálatok pedig jun. 24—27-én fognak megtartani. Június 8-án lesz az Anyoskói záróünnepély s ugyancsak 8-án és 9-én a rajzkililitás.

Gyűlés. A Veszprémi Patronage-Egyesület május 28-án közgyűlést tartott. A gyűlés lefolyásáról jövő számunkban részletes tudósítást közlünk.

Osztályképesítő. A veszprémi angol-kisasszonyok tanítónőképző intézetében f. hó 28. és 29-én volt a negyed éves növendékek osztályképesítője. A vizsgálatot *Negyessy* László dr. egyetem tanár, mint miniszteri biztos vezette. Negyessy két napot töltött ez alkalomból városunkban.

Hivatalvizsgálat. *Kiss* József győri kir. főügyész e héten városunkban időzött, a helybeli kir. ügyészség ügymenetének megvizsgálása végett.

A Veszprémvármegyei Múzeum Egyet rendes évi közgyűlést f. év június hó 9-én, délután 4 órakor a vármegyeház kistermében tartja, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A közgyűlés az alapszabályok 8. §-ában foglalt pontokat fogja tárgyalni.

Szeretevendégség. Jun. 6-án, szombaton 4 és fél órakor a *Lorántffy* Leányegyesület szeretevendégséget rendez a ref. templom udvarán. A szokásos jó fogylalt és süteményen kívül szép programot ígér, melynek kimagasló pontjai: bájos szoló ének, művészi hegedűjáték és a híres szónok, dr. *Lic. Kováts* I. István budapesti ref. teológiai tanár előadása lesz. Jegyek előre, válthatók *Kelemen* Imre tőzsdejében. Ára 1.K. Az oszonnához küldött aján-dékokat és a felülfizetéseket hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Június 7-én pedig d. e. 10 órakor a ref. templomban dr. *Kováts* prédikál. — A rendezőség.

Találkozó. Az 1870/74. iskolai évben a veszprémi főgimnáziumban érettségút tett urak ez évben tartják 40 éves találkozásukat. Ez alkalomból a következő felhívást intézik volt iskola-társaikhoz: Kedves Barátunk! Visszaemlékezve 1874. évi fogadalmunkra, az 1904. évi július hó 7-iki 30 éves találkozás nyert megbízatásunk alapján, szives örömmel értesítünk, hogy a 40 éves találkozó határidejűl 1914. évi július hó 7-ik napjának délelőtti 10 óráját, s találkozóhelyül a veszprémi Kegeyesrendiek társházát állapítottuk meg, hol délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor „Te Deum” fog tartatni, mely után testü-letilleg tisztelegünk a kegyesrendi-tanári kar Veszprémben levő tagjainál. Déli 1 órakor társas-ebéd lesz a „Korona” vendéglőben, délután kirándulás a Balatonhoz. Ohajunk az volna, hogy minél teljesebb számban jelenlének meg és családtagjainkat is magunkkal vigyék. Célunk továbbá a 30 éves találkozás 1400 koronára kiegészített, a veszprémi VI-iki gimnáziumi osztályt azon évben végzett, a legjobb magyar dolgozatot készítő ifju megjutalmazására tett alapítványunkat 2000 koronára emelni, amiért is nagyon kérünk, hogy az esetre, ha igazán fontos okból, nem várt esetben el nem jöhettél, pénzbéli segélyedet e nemes célra dr. *Óvári* Ferenc országgyűlési képviselő kezéhez Veszprémben kerjük küldeni. Sziveskedjél érkezésedet velünk lehetőleg jó előre közölni és hozzon Istent! Baráti szívevel várunk és kész szolgálattal: Veszprém, 1914. évi május hó 22-én. *Csomay* János. *Dukovics* István. *Fejér* István. Dr. *Közszeghy* József. Dr. *Óvári* Ferenc.

Elemi iskolai évzáró vizsgák. *Koller* Sándor alispán vármegyénk területén levő összes el. iskolálat s ovoidálat bezáratta, illetve ezek hatóságait kötelezte, hogy az évzáró vizsgálatokat jun. 1-ig minden iskolában megtartassák. Az iskolák tehát pünkösdvásárral bezárultak. Nem járnak iskolába a VI. fii osztálybeli tanulók sem. Ezeknek évzáró vizsgálatai azonban iskolafelügyelők jelenlétében jun. hó folyamán lesznek. A veszprémi el. iskolákban máj. 29-én s 30-án tartották meg a vizsgákat. A kanonokplébános igazgató távolléte miatt az egyes osztályokban a hitoktatók, az A) IV. osztályban pedig *Papp* Sándor nyug. kir. tanfelügyelő, iskolaszéki tag elnökök. Az értesítőket jun. 27-én osztják ki.

— **Évzáró ünnepély a főgimnáziumban.** A veszprémi róm. kath. főgimnázium Anyós Ölképző-köre folyó évi junius hó 7-én d. e. 10 órákor, a főgimnázium dísztermében évzáró ünnepet rendez. Műsora a következő: 1) Induló Millőcker-től. Előadja az ifjúsági zenekar. 2) Beszámoló beszéd. Tartja: Scherer János VIII. o. végzett tanuló. 3) Adagio Beethoven II. Simphonijából: Tsaikovsky: Aprilis. Zongorán 4 kézzel előadják: Pinter Lajos VIII. o. és Kukurély Pál VIII. o. végzett tanuló. 4) Tavasz dal Mendelssohntól. Előadja az ifjúsági zenekar. 5) Látomány Kozma Andortól. Szavaja: Kanczler János VII. o. t. 6) Diákcsínyek. Egyveleg Cornelius Jánostól. Előadja az ifjúsági zenekar. 7) Az önképzőkör pályázatának eredményének kihirdetése. 8) Dalra fel. Induló Abbtól. Énekli az ifjúsági zenekar. Az ünnepség után nyílik meg a főgimnázium rajztermében az ifjúság rajzkiállítása, mely díjtalannal tekinthető meg.

— **Megtéres.** Menyí Anna, a zákaanyag-kényesi állami iskola tanítóje, a református vallásról megtért az anyaszentegyház kebelére. F. hó 24-én a záka nyi templomban tette le a hivallást **Kertész** piébanos kezeibe. Emiltetés és ácsésétre méltó a tanítónő bator viselkedése a csurgói ref. lelkésznek (ahol a jelentkezéseket végezték kellett) mindenféle rábeszélés, akadékoskodás és fenyegetése ellenében, amelyekkel szemben is erős lélekkel követte meggyőződésének hívó szavát.

— **Tűzérkaszárnya.** A legutóbb tartott tanácsulésen szóba került a tűzérkaszárnya ügye. Bejelentés alapján köztudomású lett, hogy meg mindig a részletes terveknek dolgoznak. A tanács megbizta a polgármestert, hogy sürgetés végett illetékes helyen közbenjárjon.

— **Szép adomány.** Götz Sándor nyug. piébanos, a készhelyi főgimnáziumra 130 ezer koronát hagyományozott.

— **Tífusz eset.** Krumpler Julia Kód-utca 11. szám alatt lakó 11 éves leány hasihagymában megbetegedett. A jelentésre a rendőrkapitány meglette a városi tiszti orvossal egyetemben a kelő övintézkedéseket. A kikerdezők meglepetéssel értesült, hogy a család az ördögárokból hozza a vizet, amely merges anyagokkal van megfertőzve. A rendőrség a kutat betömette, s javasolta, hogy a Völgyi-kuti vízvezeték heizetések at a Kód-utca 2. számú ház elé, ahol a lakosok könnyeben megközelíthetik. A szigorú intézkedésnek meg lett az eredménye, mert immár 8 nap elmúlt a betegség kitorrése óta, újabb megbetegedés mindazáltal nem történt.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kenepezsky Pál balatonfüredi bírósági irnokot irodatisztte nevezte ki.

— **Tanítógyülések.** A Pacsa-nagykapornaki róm. kath. esperes. kerületbe tartozó róm. kath. tanítói kör 1914. évi junius hó 6-án Zalaapátiban a fiúiskola tantermben körgyülest tart. A tárgyszorozatban folyó ügyeken kívül szerepelnek gyakorlati tanítás és pedagógiai kérdések.

A somogyvári esp. ker. r. k. tanítói kör folyó évi rendes körgyülest junius hó 6-án tartja Somogyváron. Tárgyszorozat: A gyüles megnyitása. A mult gyüles jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. A csesznek és bakonyzombathelyi tanítóegylet átiratának tárgyalása. Előadja Péczér Ignác ordái tanító. A mult évi egyházmegyei tanítógyüles jelentése. Felolvasa Nagy József. Ujváry Gabriella öreglaki tanítónő előadása. A devecser-városi tanítóegylet átirata. Györkös János somogyvári tanító előadása. Böröcz János buzsáki tanító előadása. Pénztári jelentés. Indítványok.

— **Megbízás.** Rausch János veszprémpincézi tanítót a székszárdi selyemtenyészési főfelügyelőség selyemgubóbevéltással bizta meg.

— **Végbizonyítványok kiállítása.** Az iskolák általános bezárása a VI. osztálybeli tanulókat is érinti annyiban, hogy junius 1-től kezdve iskolába nem járhatnak. Minthogy azonban ezeknek évzáró vizsgálatai iskolafelügyelők ellenőrzése mellett történik, vizsgájukat csak a kir. tanfelügyelőség által megjelölt időben tehetik le s erre az alkalomra osztályukban megjelenni kötelesek. Vármegeinkben ezeket a végbizonyítványra jogosító vizsgákat junius 2-től 9-ig kell megtartani. Kivétel a veszprémi kath. s a herendi állami iskola VI. osztálya. Előbbiben jun. 22—23. utóbbiban jun. 24-ike a határidő. Ily hosszú idejű iskolamulasztás azonban igen veszélyezteteti a vizsgálat jó sikerét s emiatt az illető iskolafelügyelő bizonyára talál módot arra, hogy a vizsgálatot hamarabb megtartsa.

— **Hirtelen halál.** Medlik Ágnes menhelyi kisleány az egyik szentkirályszabadjai családnál volt gondozásban. Rosszultról panaszkodott, mire nevelője Veszprémbe hozta, mielőtt azonban orvosi segélyben részesülhetett volna, a városban meghalt. A boncolás szivszelhüudést állapított meg.

— **A somogyi vasúti állomástól** Kászó-Kámzsaberek-Darvaspusztán és Inkén át a pécsvarasdi állami közutj terjedő 15.865 km. utvonallal kiépítést a kereskedelmi miniszter engedélyezte. A munkálatokra a somogyvármegyei államépítészeti hivatali már kiírta az árlejtést junius 24-én d. e. 11 órára.

— **Népünnepély.** A veszprémi tornaklub pünkösöd hétfőn, kedvezőtlen idő esetében junius 7-én saját pályáján népünnepélyt rendez. A műsor gazdag és változatos. Magában foglal sok oly verseny-produkciót, amely nálunk meg ismeretlen. Lesz nagy footballverseny, lepényevés, cipőkeresés, angolparipa-nyargalás, Balkánháború, köcsögtérés, zsemleevés, beaugralás, amerikai árverzés s kötelhuzás a VTC. díjært. Lesz más is, meg izletes étel s jó ital is. A helyátrak is alacsonyok. Ha jó idő lesz, bizonyára igen sokan mulatnak majd a sok mókás mulatványon.

— **Mulatság.** A Kaposvári Keresztény Szociális-Egyesület' folyó évi junius hó 1-én, Pünkösöd másnapján a „Katholikus Körben" (Árpád-utca 3. szám alatt) saját pénztára javára kabareval egybekötött táncmulatságot rendez a következő érdekes műsossal: Keresztény Szociális induló. Énekli a keresztényszocialista építőmunkások dalárdája. — Nevető ember. Monológ. Előadja: Kolbénhayer János. — Vonós négyes. Előadja: Stangliczyk József. Nagy Miklós, Tóth Géza és Gilicz József. — Kupaék. Énekli: Ferenci Gyula. — A kis dakfis. Monológ. Előadja: Balogh Margitka. — Magyar nóta. Énekli: Dr. Barna Viktor. — Gruber Kázmér ur füttyül saját zongorakísérete mellett. Lincz Vilmos szavalata. Havasi kürt. (Tell Vilmos operából). Kuruc nóta. Gordonkan előadja: Farkas László. A kabare kezdete este pont fél 9 órákor. Utána tánc.

— **Lewisch Robert** egyházi műpar-intézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

— **Talált holttest.** A hévízi körjegyző telefonon megkereste a helyi rendőrséget és jelentette, hogy holttestet találtak, aki Zóli Pirokska s valószínűleg veszprémi lakos. Volt nála egy imakönyv, melyet Fodor Ferencről vásárolt. Az imakönyvbe Lukács Tera és Horváth Ferenc veszprémi lakosok neve volt beírva. A rendőrkapitány a megkeresés értelmében kutatja az illető kilelet.

— **A somogyi gazdák gyülese.** A somogyi gazd. egyesület maj. 23-án tartotta körgyülest Hoyos Miksa gróf elnöksével. Az évi jelentés beszámolt a somogy megyei tejcsarnokokról s megállapította, hogy tavalyi működésük nem kielégítő. Emiatt a gazd. egyesület a tejcsarnokokat — kettő kivételével — bezárta. Annál jobban fejlődnek a tejellenőrző körök. Ilyen van Somogyban öt. A hatodikot most szervezik. Az öt körzetben 1900 ténen van összeírva. Az egyesület mult év folyamán nyolc helyen tartott szarvasmarhadíjazást. Élénk megbeszélést folytattak a körgyülesen arra vonatkozólag, hogy miként lehetne a kiscszdákat nagyobb számban tömöriteni az egyesületbe. Eredékük is volna ez, hisz a gazd. egyesület leginkább az ő érdeküket szolgálja.

— **A légfürdőzők.** Sárkuta táján, mint tudjuk, légfürdőszátrak vannak elhelyezve bekerített területen. **Bindics** Jozefin és **Teréz**, vörösberény-szöfőhegyi lakosok a nemrégben meg bővös májusi napokban megkeresték a légfürdőzést. Ennek hatása alatt azonban ugylászik, dideregek. Hogy a testi hőmérsék-beli egyensúlyt helyreállítsák, melegedést, sőt a melegedés egyik főtenyezőjére, a fütőanyagára is gondoltak. A gondolatot pedig követte a tett s a légfürdő kerítését s a terület fait leterdeltek s tüzelesre használták. Az előjáróság azonban bepanaszolta őket s most méltó büntetésüket várják.

— **Rendőrkör vizsgája.** A szomszédos Somogy székelyén, Kaposváron a rendőrök vizsgát tettek a napokban. A rendőrkapitány tavaly augusztus óta oktatta őket a déli órákban a fiatalokorak védelmére, a büntetőörvénykönyv általános rendelkezéseire, a sajtóörvény megfelelő szakaszára s a gyülekezési jogot szabályozó rendelkezésekre. A vizsga, melyen a polgármester elnököl, mint a Somogy megye írja, kitűnően sikerült, azt tanusítván, hogy az előadók a közönséggel szemben gyakorlóandó leghumánusabb s legradvariasabb viselkedésre oktatták a rendőröket.

— **A tisztaság érdekében.** A belügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértve, nagyfóntosságú rendeletet bocsátott ki a minap a törvényhatóságokhoz és rendezett tanácsú városok polgármestereihez. Ez üdvös rendelet arra vonatkozik, hogy a vendéglősök, szállodások, kávéosok kötelesek lesznek helyiségeikben higiénikus mosdóedényeket felállítani, hogy a vendégek kezüket akár-mikor megmoshassák. A rendelet arról is intézkedik, hogy a pincéreknek nem szabad kezükkel bele-nyulni a pohárba s a poharat nem szabad pocsettában öblíteni. Nagyon rendjén van ez! Bosszantó látvány volt, mikor a pincér is, gazda is úgy szedte össze a sörös poharakat, hogy minden ujával-egyek-egyek a belsejét szorongatták. Ezután majd nem merik tenni!

— **Táncvigalom.** A Nosztopi Katholikus Népkör' 1914. évi junius hó 1-én (pünkösöd hétfőn) Nosztopon, a „Schwarz"-féle vendéglőben saját pénztára javára színelőadással egybekötött tártkörú táncvigalmat rendez. Kezdete este 8 órákor. Felülfizetéseket köszönettel fogadják. — Szinre kerül: „Cszimadia mint kísérlet."

— **Pályázat.** Zalavármegye alispánja pályázatot hirdet a vármegyei levéltárosi állásra. A pályázni kívánók adják be kérvényeiket 1914 junius hó 20-ig. Az alul elnyeréshez jogi vagy legalább bölcsészeti szabályozott tanulmányok sikeres be-vegése után az Országos Levéltárban letett vizsga szükséges.

— **Vámhid építés.** Jut és Siómaros között a Sión levő vámhidat újjáépíteti a földművelésügyi miniszter. A költség 70 ezer korona. Ebben az ügyben a napokban volt értekezlet a juti község-házában. A földművelésügyi minisztert **Vigyázó** Imre m. tanácsos, a székesfehérvári kultuszmerenkséget **Nádasdi** Dezső, Somogyvármegye pedig **Krieger** Odón t. főjegyző képviselte. A helyszini szemlet megejtették s ennek alapján Somogy megye alispánja az engedélyt megadja.

— **A Balatoni Szövetség** igazgató választmánya f. hó 24-én Balatonfüreden ülést tartott, amelyen többek között elfogadták **Kovács** tanár indítványát, amely szerint egy régi dugába dőlt tervet újítanak meg, vagyis felelevenítik azt a mozgalmat, amely oda irányul, hogy a balatoni fürdő-helyeken nevezetes férfiaknak szobrot állítanak. A szobrok előállítás költségeit hangerősen és nyári mulatságok utján fogják előteremteni.

— **Tűzvár Somogyban.** Somogy megye tűzrendészeti felügyelőjének jelentése szerint mult évben a tűz 654 529 kor. kárt okozott. Ebből azonban tetemes resz, 574.640 kor. megtérült.

— **Ujabb állatjárvány.** Már az áprilisi 24-ik cselelvátozások idején a Bv. Hirm. hírt adott, hogy tartani lehet attól, hogy a járványt Zalamegyéből áthurcolják, most azonban, midőn a balatonszentgyörgyi körjegyzőséggel szomszédos zalamegyei részen teljesen el van terjedve a ragadós szaj-es körömfájás, a legmesszebbmenő rendszabályok betartásával sem lehetett megakadályozni annak újabb behurcolását.

— **A balatonparti vonatkiskiklásra** vonatkozólag a „Balatonvidéki Hírmondó"-nak folytatódólagos a következőket jelentik: A legújabb megállapítások szerint a Füzfő- és Kenese közötti vonatkiskiklás nem paricsuszás okozta, amint eddig az összes lapok jeleztek, hanem hegyomlás, amely meglehet, hogy ismétlődni fog. A hegynek ugyanis csak egy része dől le és újabb hegycsuszamlástól tartanak. A Máv. igazgatóság azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Balaton partján közvetlenül újabb sinpárt helyeztet el mindaddig, amig a leomlás sal fenyegető földtömegeket el nem távolítják. A kikiklott vonatrészt még mindég a Balaton homokjában fekszik, a mozdony és a két első kocsi kerekéi az ég felé merednek. **Lóczy** Lajos egyetemi tanár ezen hegycsuszamlást a balatoni vasút építésének idejében előre megjósolta. Addig, ameddig a vonal rendbejön, a forgalom a Déli-vasuton és a balaton-tavi gőzhajózási vonalon bonyolódik le, mert a Máv. csak átszállással közlekedik.

— **A főtisztelőnd** egyházmegyei lelkész urak figyelmébe ajánljuk **Homorai** Béla szobrász és oitárepítőt, kinek kitűnő munkájáról számtalan elismerő nyilatkozat tanuskodik.

— **Megnyílik az Apollo-mozi.** A színszezon befejeztével úja megnyílik az Apollo-mozi. Jun. 2-án és 3-án bemutatja **A mozi primadonna** c. drámát, a főszerterpben **Asta** Nilsennel. Junius 6-án s 7-én bemutatja **Kossuth** F. temetését.

Felhívás Lourdesba induló országos zárandoklaira. Főmagasságu báró Hornig Károly dr. veszprémi bibornok-püspök ur engedélyével országos zárandoklat indul Lourdesba. Indulás különvonaton Budapestről: 1914 augusztus hó 21-én. Utirány a következő: Budapest—Győr—Bécs—Insbrock—Feldkirch—M. Einsiedeln—Luzern—Bern—Montreux—Genf—Grenoble—Toulouse—Lourdes. (4 napi tartózkodás)—Toulouse—Lyon—Paray-le-Monial—Babel—Schaffhausen—Zürich—Romanshorn—Lindau—München—Bécs—Győr—Budapest. Részvételi árak: I. osztályon 540 korona; II. osztályon 420 korona; III. osztályon 255 korona. Alulírt rendező-bizottság ezúton is kéri a zárandoklatban résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezésüket küldjék dr. Fater István papnöv. igazgató, theol. tanár, a zárandoklat vezetője címére (Veszprém, Szeminárium), aki kívánatra bárkinek küld részletes programot. A zárandoklat rendező-bizottsága dr. Rédey Gyula veszprémi püspöki helynök, nagypreposit elnöklete alatt: Kránitz Kálmán felsz. püspök (Veszprém), Káuzli Dezső dr. Simon György veszprémi, Streicher József pécsi, dr. Sinkó István győri apátkanonokok, dr. Klaucz György székesfehérvári, dr. Tauber Sándor szombathelyi kanonokok, dr. Révay Tibor kalocsai érseki titkár, dr. Fater István papnöv. igazgató, theol. tanár, a zárandoklat vezetője (Veszprém) és Kóvári Viktor a zárandoklat technikai vezetője (Budapest). A zárandoklatra való felhívást különösen ajánljuk a fűdő lelkészre papság figyelmébe.

Hirdetmény. A „Balaton-tavi Gőzhajózási Részvénytársaság”, amint a Balatonvidéki Hírmondó jelentései, június, július, augusztus és szeptember hónapokban 15, 30 és 60 napos névre szóló fényképpel ellátott bérletjegyeket ad ki, melyek a Balaton taván közlekedő összes menetrendszerinti hajójáratokra érvényesek. A bérletjegyek a gőzhajózási társaság budapesti (V. ker. Arany Janos-utca 7. sz.) irodájában és az összes személyszállító gőzhajók vezetőinél adhatók ki, biztosíték teendő le, amely a bérletjegy lejártakor annak beszolgáltatására elnevelésbe visszaadatik.

Csavgó nő. A rendőrkapitány Wittenberg Fáni csavgó nőt, akit már régebben kitiltottak a város területéről, tiltott visszatérés és közveszélyes munkakerülés miatt 11 napi elzárásra és a városból illetőségi helyére leendő toloncolásra ítélte.

Takarékos háziasszonyok figyelmébe! Minden háztartásban nélkülözhetetlen cikkeimről okvetlen kérjen ingyen árjegyzéket. **Meznerics József,** Zenta, Bácska.

Társas kirándulás Törökországba. A „Délvédeli Kárpát Egyesület” Temesvárról folyó évi június 27-től július hó 7-ig társas kirándulást rendez Törökországba. Részvételi díj 250 korona. A kiránduláson nem egyesületi tagok is részt vehetnek. Részletes programmal kérésre szolgál az egyesület elnöksége Temesvár.

Bárki 3 koronáért 100 darab szép képeslapot vehet Pongrác Andornál. Óriási választék. Állandóan raktáron tartja a legizlesebb újdonságokat lapokból és levelepapírokból. Minden versenyen aluli árak.

Színház.

Vasárnap délután Heitai J. Tündérlaki leányok c. 3 felvonásos vígjátékát adták most már nagyobb számu közönség érdeklődése mellett, mint áldozótörténetkőn, ami a közönség rossz ízlésére vall, mert szivesebben néz meg oly játékok, melyben az erkölcsöt árulják, semhogy kedvelni régi tanulságos magyar szindarabjainkat. E darab rövid tartalma az, hogy egy özvegy asszonynak négy leánya van, kik közül a legidősebbik, Boriska már ünne-

pelt művésznő egy báró szeretője, ki e címen a családot segélyezi. Egyik hugát egy tornatánár veszi el s megszerzi számára a hozományt. A másik számára megelhetést biztosít azzal, hogy egy miniszteri tanácsos révén bejuttatja a miniszteriumba. Csak-hogy egyenes utra akar térni s vonalmat is érez egy író ember iránt, aki nőül akarja venni. A család így elvesztené a legidősebb támogatóját s elesne a báró segélyezésétől is. A legkisebbik leány Sári tehát, hogy minden maradjon a régiiben, felakarja magát áldozni s szeretője akar lenni a bárónak, de persze elég naiv ajánlkozását a báró nem fogadja el. Boriska is lemond az íróról s a báróval együtt az írót szánják Sárinak. Boriska tovább is szeretője marad a bárónak. Szóval minden marad úgy, mint azelőtt. Ha gáncs is fér a darab irányához, dicséret illeti azt a bulgóságot s jokédvát, mellyel a szereplők e darabot kevesebb számu közönség előtt is eljátszották. Kiralók voltak Halassy Mariska (Boriska) és Bányai Irén (Sári) a nő- és Fehér Gyula (báró), Szalay Gyula (tornatanár) a férfi szerepekben.

Ugyanaznap este Lehár J. Tökéletes asszony című legújabb opéttjét adták majdnem telt ház előtt. Rövid tartalma: egy uri asszony kipróbálja férje hűségét. Elutazik s hirtelen meglepi, de férje sögornőjének adja ki magát s magával hoz egy színésznőt s egy színészt. Az egyik az anyós, a másik a bon vivan szerepét játsza. Az utóbbi, mint hegedűművész bejelése is szeret. A férj szintén szerelmes lesz belé s tökéletesebbek tartja nejevel, ki végre is felfedi a valót. A címszerepet Batizfalvy Eza játszotta, kinek kellemesen csengő hangjában és tancában ismét gyönyörködünk. — Parja Oláh Gyula volt, ki nagy művészettel játszotta a csapodár, mulatni vágyó férjét. Jóízűen kacagtunk Szalay komikus mókáin, ki ezuttal oly jokédvával játszott, hogy még a szalonasztalt is eltörte, mivel nagy derűtséget okozott. Oly könnyedén táncol, azt hisse az ember, hogy gumbóliból van a bőre. Kitűnően játszotta a bon vivan szerepet Kaszay Károly. Jól játszottak még Rónai Imre a márk, és Nagy Aranka leánya (Carmen) szerepében. Nagy Arankának szinten kellemes hangja van. Mulatságos jeleneteket produkált H. Serfőzy Etel az anyós szerepében. Ismét egy tökéletesen sikerült est emlékével tért nyugovóra a közönség.

Hétfőn május 26-án Herczeg Ferenc „Az ezredes” c. vígjátékát játszották majdnem telt ház előtt. A veszprémi publicum is, — mint általában — jobban szereti az operettet. E darabnak tartalma: egy fiatal ember, ki betörő társai ezredesnek hívnak, egy amerikai nyaralóban lát tanyát, de a nyaralók előbb megérkeznek s meglepi a nyaraló család leánytagja beleszeret, a családfő pedig megbizva, hogy európai rokonaitól szerezzé meg örökségét, drágakövet. A fiatal ember áthajózik Európába, rokonának mutatja be magát annak a családnál, hova küldték és betör. A benszezkereyből ellopott ékszer azonban hamis. Elhajtózik azonban Európába utána a leány is, ki jó útra téríti. A darab nem sokat ér. Szinte szeretőnk szerzőjének nevé kitörülmi s mással helyettesíteni. Művészeink kifogástalanul játszottak. Különösen dicséretet érdemel Bányai Irén bájos naiva, Fehér Gyulagazi művészi, Halassy Mariska és Payer Margit tökéletes játéka. A címszerepbe Czákó Gyula szinten beleélete magát. Ugyanezt mondhatjuk Vándory Géáról is. Szalay Gyula ötleteivel ismét sokszor kelten derűtséget.

Keddén május 26-án Haller-Wolf „Támlás-szék 10. sz.” 3 felvonásos német énekes bohózat ment. Tele van netesleges helyzetekkel. Egy öreg ur és öccsének kispántán kalandjain nevet az ezuttal gyér nézőközönség. Zenéje megfelelő. A darabot jól játszották. Különösen kitűntek: Madas, Serfőzy, Payer, Szalay, Oláh és Egri.

Szerdán május 27-én Földes Imre „Halló!...” c. vígjátékát játszották ismét gyér számu publicum érdeklődése mellett. Unalmas bohóság az egész. Egy löhadnagy szerelmes a hozzá telefonáló hölgybe,

jóllehet sohasem látta. Egy éjszaka meglepi látogatásával, de előbb, semhogy várta volna. A löhadnagy azonban nem akarja elhinni, hogy ő a telefonáló hölgy. A félreértést jó barátja osztja el. A szereplők ügyesen játszottak. Dicséretet érdemelnek játékaikért Halassy, Czákó, Vándory, Bányai és Madas.

Csütörtökön. Verdi halhatatlan szép zenéjű operájának a „Trubadur”-nak előadás volt félig telt ház előtt, noha az előadás telt házat érdemelt volna. Megőrkítésre méltó esemény volt ez a veszprémi színházban, mert vidéki társulatok ritkán vállalkozhatnak opera előadásra s így egyáltalán nem, vagy igazán eseményszámba menő ritkán alkalommal lehet része vidéki kisvárosnak ily elragadó élvezetben. A szereplők mindvégig magas szinten tartották előadásukat s a legteljesebb elismerésre. A zenekar hatalmas, teljes munkát végzett. Kovács K. Miksa karnagy főérdeme ez. A kar is elismerést érdemel. Nagy Aranka, V. Márkus Angela, ugy Sz. Nagy Imre (Trubadur) és Oláh nagyon jól megállták helyüket. Sok tapost kapott Nagy Aranka is, aki igazán brilirozott kiváló hangjával, V. Márkus Angela pianói is kitűnőek voltak.

Krall Károly ur tudós lovai.

Darwin Károly óta hől ennél, hol annál a tudósul bukkan fel az elmélet, hogy az ember a majomtól, vagy legalább is a majom meg az ember egy közös állati őstől származnak. Különösen a német tudósvilágban örvend nagy népszerűségnek a majom-elmélet. Vogt volt a majomtheoriája kieszelője s elmélete fajkonai között igen sok majomlóra akadt, annak dacára, hogy e tarthatatlan, semmi fizikai vagy fiziológiai argumentummal be nem igazolható véleményt már az unalomig agyoncáfolták, kigunyolták és a rozsdáete teoriák lomtarába helyezték. Az intelligens világ ma éppen annyira értékelni a majom-elméletet, mint Ptolemeus geocentrikus rendszerét, vagy akár Thaies világszármaztatási felfogását.

De még mindig vannak tudósok és nem tudósok, akik sehogysem tudnak szabadulni a majom-atyafiság gondolatától, sőt akadnak ezeknél is szerényebbek, akiknek az ambícióját a lö-rokonság is a legteljesebben kielégíti s így csak egy lökkel kell meg lejjebb szállaniok, hogy a valódi rokonukra ráakadjanak. Ezen a fokon sokkal jobban közelítenék meg a valóságot, ha nem is az egész emberiségre nézve, de a saját becses személyeket illetően ráakadnának, a helyes nyomra.

Az állat-atyafiság hívei az állatok okosságára, temesebb érzelmére, ismerő tehetségére hivatkoznak az ember és a négylábúak közötti rokonság beigazolására. Különösen a lovak állítólagos okosságával csaptak óriási lármat, amíg a turpisság ki nem sült.

1904-ben egy Hans nevű ló tett szert nagy matematikai tudós hírnévre. Okosságának a híre bejárta a fél művelt világot, alakját ábrázoló rajzokkal elárasztották a fél Európát. Az okos Hans összeadott, kivont, szorzott és osztott olyan pontossággal, akár egy gyakorlott pénztáros. De a dicsőség nem sokáig tartott. Az okos Hans bámulatos mennyiségtani művelétei örenek csalafintaságán alapultak. Ez megirigyelve lönövendékének a hírnevét, elárulta a titkot s jó berlini dialektusban a következő jellemző nyilatkozatot tette: „Der kluge Hans bin eigentich ik, venn ick die Oogen niederschlage dann trampel das Fieh so lange bis ik Oogen wieder uffbe.” Így tette lövá Hansi ravasz lovásza az állat-atyafiságért lángoló tudósvilágot.

Az okos Hans csalafinta kvázzának, illetőleg örzőjének még ügyesebb versenytársa akadt Krall Károly elbefeledi ékszerész személyében.

Krall ur ambícióját nem elégtette ki többe

Alapítottatott 1906.

KOMORAI BÉLA
Veszprém
Bátori-utca 8. szám
Fa-szobrász és templombeszterő, oltárpítő műfaragó műintézet

Templomi berendezés

Készíték mindenféle templomi és kápolna-berendezést

Régi oltár- és templomberendezések a legértősebben aranyoztatnak és újítatnak meg
Munkamegtéktetés, rajz és tervek díjmentesek

Jótállás mellett

készíték jutányos árbar, tartós kivitelben stilszerű oltárokat, szószékeket, Urkoporsókat, lourdesi barlangokat, keresztutakat, szi. szobrokat fából és templompapokat

A Dunántul legszolidabb és egyházi műiparintézete.

Terv, költségvetés, helyszíni szemle díjmentesen.

Ugy technológiai, valamint a külföld legelsőrendű műintézeteiben elsajátított sokoldalú gyakorlati képzettsége folytán ajánlkozik a főtisztelendő Klerusnak oltárok, szószékek, stációképek, szobrok, keresztelőkutak, urkoporsók stb. legművésziességű előállítására, valamint ilyenek stilszerű s kiváló ízlésű restaurálására, illetve festésére és aranyozására.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálok.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészibb kivitelig.

Antik utánzása, illetve antikszerű festés, aranyozás, polyrozott márványozás, színes pácolás.

LORENCZ ANTAL Zalaegerszeg, Eötvös-utca 6. szám.

● A müncheni keresztény művészeti társaság tagja. ●

Anyakönyvi kivonat.

— 1914. május 17-től május 25-ig. —

Születés.

Fischmann Gyula kereskedelmi utazó és Röth Janka fia László izr. — Vinglman János kisbirtokos és Veingartner Erzsébet leánya Teréz róm. kath. — Kopnyi Ferenc napszámos és Csunyi Mária leánya Erzsébet r. kath. — Czinger Antal néptanító és Kantzler Margit fia László Antal r. kath. — Kajdacsy Endre vm. gazdasági egyesületi titkár és Rubinek Jolán fia Endre Béla Nándor r. kath. — Lónert Vilmos Zsigmond esztergályosiparos és Biró Mária leánya Jolán Terézia

r. kath. — Nyár, Mária kőborcigányó leánya Ilona r. kath. — Hindes László vízvezetési fűtő és Lukács Lidia leánya Erzsébet r. kath.

Halálozás.

Beizer Károly cipésziparos 44 éves r. kath. — Hoigart János napszámos 56 éves r. kath. Brittig Ferencné Császár Julianna szitáshiparos neje 45 éves r. kath. — Sipos Ilona 7 napos r. kath. — Budai László 5 hónapos r. kath. — Schiller Adolf magánzó 83 éves izr. — Hadik Agnes 11 éves r. kath.

Házasság.

Az elmúlt heten nem kötöttek.

31 darab
Veszprémi Takarékpénztár
RÉSZVÉNY
eladó. Érdeklődni lehet a Halasi Hitelbank Részvénytársaságnál, Kiskunhalas.

AZ APOLLO

mozgófénykép színház

junius 2-án tartja megnyitó előadását.

Vászonra kerül a

Mozi Primadonna

nagyszabású ujdonság

ASTA NILSEN-nel a főszerepben.

6-án és 7-én Kossuth temetése

eredeti felvétel után.

Aschenbrand-féle

RÉZKÉNPOR, BORDÓI-POR

5 kilós, 10 kilós és 50 kilós eredeti zsákokban. — továbbá

Kékkő és Raffia

kapható

Bakos Kálmánnál, Veszprém.

Egyedüli fehérnemű bizonysági lerakat:

Rádi István és Tsa

cégnél Veszprém. Fő-ter.

Férfi színes ingek gallér nélkül

35—46 cm.-ig raktáron.

Árak: 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— korona.

Férfi fehér ingek gallér nélkül

35—46 cm.-ig raktáron.

Árak: 2.—, 3.50, 5.—, 6.—, 7.50 korona.

Férfi színes turista ingek

35—47 cm.-ig raktáron.

Árak: 2.50, 3.50, 5.—, 6.— korona.

Férfi fehér apacs ingek

3.—, 5.—, 7.— korona.

Gyermek fehér és színes ingek

2.50, 3.—, 3.50 korona.

Férfi hálójingek

35—47 cm.-ig raktáron.

3.—, 5.—, 6.50 korona.

Férfi alsónadrág

gombos. Árak: 2.50, 3.—, 3.50, 4.— korona.

zsinóros. Árak: 1.50, 2.40, 3.— korona.

rövid, színes. Árak: 2.—, 3.50 kor.

Nagy választék

Borsalinos és Gyukits kalapokban,

valamint a legújabb nyakkendők-, gallér-,

harisnya-, zsebkendők- és keztükben.

Ernyők 120 napi jótállással, sétatobokban legújabb különlegességek raktáron.

Plebános és ántó uraknak 8% árengedmény.

Levéliben rendelések legpontosabban eszközöltetnek, meg nem felelő árut készséggel visszaveszünk.

Hirdetések

felvételnek a Veszprémi Hirlap kiadóhivatalában

Az eredeti „Dr. ASCHENBRANDT“-féle

BORDÓI-POR

és

RÉZKÉNPOR

a legkitünőbb anyag a szőlőlevél-, illetve a fürt peronosporája, valamint a lisztharmat ellen.

Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól!

Csakis olyan csomagokat kell elfogadni, melyen a Dr. Aschenbrandt-féle név és védjegy ki van téve. — A bordói-por ára:

100 kg.-ként 62 K, a rézkénpor ára 47 K, 50 kg.-nál kisebb csomagokban 4 koronával drágább q-ja.

VEZÉRKÉPVISELET:

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVÉTKEZETE“

BUDAPEST, V., ALKÖTMÁNY-UTCA 29.

Kapható minden „Hangya“ fogyasztási szövetkezetben és a legtöbb vidéki fűszerkereskedőnél.

Templomgyertyák minden nagyságban.

4-szer finomított órk-lámpaolaj, melynek tisztaságáért szavatolunk.

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság

szíves figyelmébe ajánlja magát **GYENES ÉS SZABÓ** fűszer- és csemegekereskedő cég, mint Nagykanizsán egyetlen katólikus e szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű fűszer- és csemege-árakat, honi és külföldi borokat, likőröket, pezsgőket, sajtokat, halakat, naponta érkező friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsujhelyi virslit stb. Szíves pártfogást kér **GYENES ÉS SZABÓ** (ezelőtt Marton és Huber) Nagykanizsa, Deáktér 15.

Nagy raktár az összes ásvány-vizekből.

Telefon-szám 91.

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésű ásvány-
és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz
és gyógyvizek állandóan raktáramon
vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,

rendkívül kedvelt szénsavas borvíz
eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit. 1¹/₁₀ lit. 1 lit. 1¹/₂ lit.
64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: Salvator lith savanyu-
víznek, Mohai Agnes,
Giesshübli, Csizi, Pe-
tánci, Calsbadi, Ma-
rienbadi, Preblau, —
Bikszádi, Borszéki,
Güber, Parádi, Halli
stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás ön-
költségen lesz felszámítva. Nagyobb vételnél
engedmény, ismét a dőknek előnyár.

Az összes fűszer-, csemege-, ásvány-
víz- és háztartási cikkekről a nagy
árjegyzék bármikor megküldetik.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

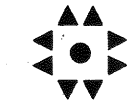
kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

kölnivíz-szappant, kölnivízet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és
egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber
dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott **kölni-
vizet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti
készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég
magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. sz.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Egy-két középiskolai ösztályt vég-
zett, jó családból való fiú az
Egyházmegyei
Könyvnyomdába **tanulónak**
megfelelő fizetéssel felvétetik

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt
a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig minden néven
nevezendő könyvnyomdai munkákat,
úgy mint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, kör-
levelek, hirdetések, falragaszok,
évi jelentések, mérlegek, kimutató-
sok, gyászlapok, rovatolt táblázatok,
névjegyek, meghívók, eljegyzési és
esketési tudósítások, számlák, cím-
kék, plébániák és iskolák részére
szükséges mindennemű nyomtatvá-
nyokat jutányos árakon számítva

Raktáron tartja plébánia-
hivatalok és is-
kolák részére szükséges mindenféle
hivatalos nyomtatványokat, melyek
tetszés szerint fűzve vagy be kötve
szállíthatnak. Hivatalos levélpapírok
és borítékok, okmányborítékok min-
denféle alakban és színben. Egy- és
négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék
a Tanítók Háza javára. Fizetés meg-
hagyás iránt járásbíróshoz inté-
zendő kérvény: a) Körtagsági díjjal
tartozó hátralékosok, b) a Gondvise-
lés hátralékosai ellen, ivenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61